

13. TANTÁRGYI PROGRAM / COURSE PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja/ Course code: KVTIS1227**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Világűrjog**
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul): Space Law**
- 4. Kreditérték és képzési karakter / Credit range and character of the course:**
 - 4.1.** 6 kredit / 6 credit
 - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke / share of theory and practice, character of the course: 33 % gyakorlat/practice, 66 % elmélet/theory
- 5. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése / Name of the educational organization responsible for education:** Nemzeti Közzolgálati Egyetem EJKK Távközlési, Légi- és Világűrjogi Kutatóintézet / Ludovika University of Public Service, EJRC, Institute of Aerospace and Telecommunications Law
- 6. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata / Name, position and academic degree of the instructor of the subject:**

Tantárgyfelelős oktató / responsible instructor:
Dr. Bartóki-Gönczy Balázs, PhD, habilitált egyetemi docens / Dr. Balázs Bartóki-Gönczy, PhD, associate professor
Közreműködő oktató / involved instructor:
Dr. Sulyok Gábor, PhD, egyetemi tanár (SZE) / Dr. Gábor Sulyok, PhD, full professor (SZE)
- 7. A tanórak száma és típusa / Type and number of classes**
 - 7.1.** össz óraszám/félév / total number of lectures: 30 óra
 - 7.2.** levelező munkarend / correspondence training: 30 óra (20 EA/L + 0 SZ/S +10 GY/P)
- 8. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a világűrben végzett emberi tevékenységek jogi környezetével. A tantárgy részletes áttekintést nyújt a nemzetközi világűrjog alapvető elveiről és szabályairól, az űrtevékenység legfontosabb magánjogi kérdéseiről, valamint az űrtevékenység nemzeti szintű szabályozásának legjobb gyakorlatairól. Különös hangsúlyt szentel továbbá a releváns nemzetközi intézményeknek, az űrtávközlés jogi szabályozásának, valamint a közeljövő olyan szabályozási kihívásainak, mint például a világűr erőforrásainak kiaknázása, az űrobjektumok forgalomszabályozása, vagy az űrszemét csökkentésének jogi eszközei. A megszerzett elméleti tudás alkalmazásának gyakorlására interaktív feladatmegoldás útján kerül sor.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the course is to introduce students to the legal environment of human activities in outer space. The course offers a detailed insight into the basic principles and rules of international space law, the most important private law issues of space activities, and the best practices in the regulation of space activities at the national level. In addition, the course lays special emphasis on the relevant international institutions, the legal regulation of space telecommunications, as well as on the regulatory challenges of the near future, such as the exploitation of space resources, space traffic management, or the legal means of mitigation of space debris. The use of theoretical knowledge thus obtained is practiced by way of interactive project work.

9. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása

- Ismeri a nemzetközi világűrjog legfontosabb forrásait, ideértve a nemzetközi szerződéseket, és a legfontosabb ENSZ-határozatokat és ajánlásokat.
- Ismeri a nemzetközi világűrjog alapvető elveit és szabályait, és a kapcsolódó elméleti kérdéseket.
- Ismeri az űrtevékenységhez kötődő frekvenciagazdálkodás alapvető eljárási szabályait és a Nemzetközi Távközlési Egyesület működését.
- Ismeri az űrpolitika és a világűrjog szempontjából legfontosabb nemzetközi intézményeket, azok feladatait és működését.

Képességei

- Képes azonosítani az űrtevékenységgel kapcsolatos egyes kérdéseket szabályozó jogforrásokat.
- Képes a vonatkozó jogi szövegeket értelmezni.
- Képes a vonatkozó szabályokat és elvárásokat a gyakorlatban is alkalmazni.

Attitűdje

- Nyitott a világgűrrel kapcsolatos jogtudományi eredmények megismerésére.
- Nyitott arra, hogy a vonatkozó ügyeket interdiszciplináris módon közelítse meg, beleértve a jogszabályi környezet elemzését is.

Autonómiája és felelőssége

- Segítséggel képes egyszerű világűrjogi ügyekben jogi állásfoglalást kialakítani.
- Elfogadja a széleskörű szakmai együttműködés szükségességét és a közös interdiszciplináris munkából eredő felelősséget.
- Hatékonyan együttműködik az érintett hazai és nemzetközi szakmai és tudományos közösségekkel.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge

- Knowledge of the main sources of international space law, including international treaties, and of the main UN resolutions and recommendations.
- Knowledge of the basic rules and principles of international space law, and the related theoretical issues.
- Knowledge of the basic procedural rules of space-related frequency management and the work of the International Telecommunication Union.
- Knowledge of the most important international institutions in the fields of space policy and space law, their functions and work.

Abilities

- Capable of identifying the sources of law governing specific issues related to outer space activities.
- Capable of interpreting the related legal texts.
- Capable of applying the related rules and standards in practice.

Attitude

- Openness to gain knowledge of results in the field of law related to outer space.
- Openness to approaching related issues on an interdisciplinary basis, including the analysis of the regulatory environment.

Autonomy and responsibility

- Capable of formulating legal positions in simple space-related cases with assistance.
- Accepts the necessity of broad professional co-operation and the responsibility arising from joint interdisciplinary work.
- Effectively co-operates with the relevant domestic and international professional and scientific communities.

10. Előtanulmányi követelmények / Entry requirements: Bevezetés a nemzetközi jogba / Introduction to International Law (KVTIS1129)

11. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 11.1.** Bemutató előadás
Introductory lecture
- 11.2.** Világűrjog fogalma, tárgya, története és rendszer
Concept, subject matter, history, and system of space law
- 11.3.** Világűrjog forrásai
Sources of space law
- 11.4.** Nemzetközi világűrjog forrásai
Sources of international space law
- 11.5.** A légtér és világűr elhatárolásának kérdései
Issues concerning the demarcation of airspace and outer space
- 11.6.** Felelősség a nemzeti űrtevékenységért
Responsibility for national space activities
- 11.7.** Kárfelelősség az űrobjektumokkal okozott károkért
Liability for damage caused by space objects
- 11.8.** Világűr katonai célú felhasználása
Military use of outer space
- 11.9.** A földmegfigyelés jogi kérdései
Legal issues of Earth observation
- 11.10.** Fenntarthatóság (űrforgalom-szabályozás és űrszemét)
Sustainability (space traffic regulation and space debris)
- 11.11.** Űrtávközlés jogi szabályozása
Legal regulation of space communications
- 11.12.** Az űrtevékenység magánjogi aspektusai
Private law aspects of space activities
- 11.13.** Interaktív perbeszéd gyakorlat
Interactive moot court exercise

11. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése / Frequency of announcing the subject / and semester placement in the curriculum: 2. félév / 2nd semester

12. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége / Expectations for class participation, attendance policy:

A tanórákon való részvétel kötelező. A hallgatók kötelesek a foglalkozások legalább 83%-án részt venni (25 tanóra). Az elfogadható hiányzás mértéke a foglalkozások 17%-a (5 tanóra). Ezt meghaladó hiányzás esetén a tantárgy oktatója által meghatározott feladatot szükséges teljesíteni, amennyiben a hallgató a hiányzást igazolni tudja.

It is compulsory to attend classes. Students are required to attend at least 83% of classes (25 teaching hours). The accepted amount of absence is 17% of classes (5 teaching hours). In case of excessive absence, students are required to complete an individual assignment specified by the instructor, provided that the absence is justified.

13. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje / Semester assignments, knowledge checking procedures:

A félév végén, az utolsó órákon a hallgatók egy jogesetet kötelesek megoldani akként, hogy egy interaktív perbeszéd verseny keretében 3-4 fős csapatokban kell érvelniük alperesi vagy felperesi pozícióban egy 2-3 fős bizottság előtt. A hallgatók a szóbeli teljesítményük alapján megfelelt vagy nem megfelelt értékelést kapnak. Megfelelt értékelést kapott hallgatók szerezhettek aláírást. Azon hallgatók, akik igazoltan nem tudnak részt venni a gyakorlati feladaton vagy a teljesítményük nem megfelelt, azok kötelesek egy írásbeli tesztet kitölteni, mely akkor tekinthető megfeleltnak, ha a válaszok legalább 60%-a helyes. A teszt sikertelensége esetén a teszt egy alkalommal megismételhető.

At the end of the semester, during the last classes, students are required to solve a legal case by arguing in teams of 3-4 in an interactive moot court competition in front of a committee of 2-3 members, either as the defendant or the plaintiff. Students receive a pass or fail grade based on their oral performance. Students who receive a passing grade can obtain a signature. Students who are unable to participate in the practical assignment for a valid reason or whose performance is unsatisfactory are required to complete a written test, which is considered satisfactory if at least 60% of the answers are correct. If the test is failed, it may be retaken once.

14. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei / The exact conditions for assessment, signature and credits:

14.1. Az aláírás megszerzésének feltételei / Conditions for obtaining a signature:

Tanórákon való részvétel a 12. pont szerint, valamint a 13. pont szerinti gyakorlati feladat sikeres teljesítése.

Attendance of classes in accordance with point 12 and fulfilment the conditions defined in point 13.

14.2. Az értékelés / Assessment:

A hallgatók a 10. pontban meghatározott témákban szerzett ismereteikről a vizsgaidőszak során, szóbeli kollokvium keretében kötelesek számot adni. A beszámoló értékelése ötfokozatú értékeléssel (érdemjeggyel) történik. Ha a hallgató „elégtelen (1)” érdemjegyet kap, vagy a vizsgán igazoltan nem tud jelen lenni, számára egy alkalommal pótlási lehetőséget kell biztosítani ugyanabban a vizsgaidőszakban.

Students are required to report their knowledge of the topics listed under point 11 during the examination period, within the framework of an oral colloquium. His or her performance is evaluated according to a five-level evaluation scale (grades). If a student receives an “insufficient (1)” grade, or is unable to attend the exam, he or she must be provided with an opportunity to take a repeat exam once, during the same examination period.

14.3. A kreditek megszerzésének feltételei / Conditions for Obtaining Credits:

Legalább „elégséges (2)” érdemjegy megszerzése a szóbeli vizsgán.

Obtaining at least a “sufficient (2)” grade at the oral exam.

15. Irodalomjegyzék / Literature:

15.1. Kötelező irodalom / Mandatory literature:

- Bartóki-Gönczy Balázs – Sulyok Gábor (szerk.): Világűrjog, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2022.
- Balázs Bartóki-Gönczy – Gábor Sulyok (eds.): New Space: European Perspectives, Ludovika University Press, 2024.

15.2. Ajánlott irodalom / Recommended literature:

- Frans G. von der Dunk – Fabio Tronchetti (eds.): Handbook of Space Law. Edward Elgar Publishing, Cheltenham – Northampton, 2017. 1136 p. ISBN 9781784713638
- Frans G. von der Dunk: Advanced Introduction to Space Law. Edward Elgar Publishing, Cheltenham – Northampton, 2020. 160 p. ISBN 9781789901870
- Stephan Hobe: Space Law, Hart Publishing, 2021., ISBN: 978-3-8452-6634-3

Budapest, 2026. január 30.

Dr. Bartóki-Gönczy Balázs PhD sk.
habilitált egyetemi docens